

U s n e s e n í

Městský soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátu složeném z předsedy Mgr. Martina Jachury a soudkyň JUDr. Jany Tondrové a Mgr. Nadi Pínové ve věci žalobce **Ing. arch. Filipa H.**, narozeného xxx, bytem xxx, xx, zastoupeného JUDr. Jiřím Velíškem, advokátem, se sídlem v Praze 5, Holečkova 105/6, proti žalovanému **Broker Trust, a. s.**, se sídlem v Praze 4, Hanusova 1411/18, IČO 26439719, zastoupeného JUDr. Hanou Heroldovou, advokátkou se sídlem v Praze 1, Jungmannova 745/24, **o zaplacení 3 000 000 Kč s příslušenstvím**, o odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 24. 9. 2013, č. j. 11 C 92/2012–94,

t a k t o :

Rozsudek soudu prvního stupně **se zrušuje** a věc se **vrací** soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl v celém rozsahu žalobu o zaplacení předmětné částky, a žalobci uložil nahradit žalovanému náklady řízení v plné výši.

Rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobce se nároku domáhal z titulu náhrady škody způsobené mu žalovaným v důsledku jednání Ondřej Š., vázaného zástupce žalovaného, přičemž žalovaný vystupoval jako investiční zprostředkovatel obchodníka s cennými papíry ATLANTIK finanční trhy a. s. Dle žalobce žalovaný za škodu odpovídá podle § 32a odst. 5 zákona č. 265/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění účinném do 31. prosince 2010. Po provedeném dokazování soud prvního stupně uzavřel, že žalobce jako klient podepsal dne 24. 10. 2010 smlouvu o zajištěném investičním programu Target Click Fund č. 12370306, jíž dal pokyn k jednorázové investici – koupi investičního nástroje TCF2011 za 3 000 000 Kč a komisionářskou smlouvu, jíž dal pokyn k jednorázové investici – koupi investičního nástroje Zajištěny IP Target Click Fund za 3 000 000 Kč, kdy vždy na druhé straně vystupovala společnost ATLANTIK finanční trhy, a. s., jako obchodník s cennými papíry. Oprávněnou osobou byl v prvním případě označen Zbyněk H., v druhém případě Ondřej Š. Zbyněk H. se prezentoval jako zástupce Ondřeje Š., činnost vykonával na základě smlouvy o zprostředkování ze dne 1. 11. 2009 uzavřené s Ondřejem Š., kdy měl vyvíjet činnost směřující k vyhledávání vhodných kandidátů a zájemců o uzavření pojistných smluv, smluv o penzijním připojištění, o hypotečních a jiných úvěrech a o stavebním spoření do cílové částky 1 000 000 Kč jakož i smluv o překlenovacím úvěru a úvěru ze stavebního spoření. Žalobce poukázal dne 29. 10. 2010 na číslo účtu uvedené ve smlouvě č. xxx xxx xxx částku 3 000 000 Kč, účet však patřil Zbyňku H. Smlouvy nebyly nikdy předány společnosti ATLANTIK finanční trhy, a. s., tím nedošlo k investování finančních prostředků a peníze se žalobci nevrátily. Obdobně pak byly uzavřeny i

další smlouvy s jinými klienty. Xxxx xxx xxx. Po právní stránce soud prvního stupně vycházel z ustanovení § 29 odst. 1, § 30 odst. 1 a § 32a odst. 4, 5 zákona č. 256/2004 Sb. a § 420 občanského zákoníku a uzavřel, že žaloba není důvodná. Vázaný zástupce žalovaného Ondřej Š. sice jednal v rozporu se zákonem o podnikání na kapitálovém trhu, když nebyl oprávněn zmocnit Zbyňka H. k uzavírání smluv, ale jeho chování nebylo příčinou vzniku škody na straně žalobce. Příčinná souvislost mezi jednáním vázaného zástupce žalobce a vznikem škody byla přerušena chováním Zbyňka H., který byl veden snahou získat finanční prostředky pro svou potřebu. Nadto soud prvního stupně dodal, že chování žalobce bylo neopatrné, když si neověřil číslo účtu vepsané ručně do smlouvy, a na který pak odeslal větší obnos peněz, tedy zda tak nedošlo ke spoluzavinění žalobce. Míru spoluzavinění nezkoumal s odkazem na své právní závěry.

Proti rozsudku podal žalobce včasné odvolání, ve kterém s právními závěry soudu prvního stupně nesouhlasí. Domnívá se, že uplatněný nárok je zcela po právu. V odvolání uvedl, že žalovaný jako investiční zprostředkovatel odpovídá dle ustanovení § 32a) odst. 5 zákona č. 265/2004 Sb. za škodu, způsobenou vázaným zástupcem, tato odpovědnost je objektivní bez možností liberalizace. Žalobci v souvislosti s protiprávní činností Ondřeje Š. vznikla škoda, pokud by Ondřej Š. nepoužil ke své činnosti pro žalovaného Zbyňka H. v rozporu se zákonem mimo pracovní poměr, a neumožnil mu disponovat předepsanými vzory smluv na investiční produkty, nemohl by Zbyněk H. žalobce podvést, a žalobci by nemohla vzniknout škoda ve výši 3 000 000Kč. Ondřej Š. porušil ustanovení § 32a) odst. 4 a 32a) odst. 6 zákona, kdy měl svou činnost vykonávat pouze osobně nebo pomocí svých zaměstnanců, a měl vykonávat činnost vázaného zástupce s vynaložením odborné péče. Tyto obě povinnosti porušil tím, že dopředu předepisoval smlouvy na investiční produkty a následně je předával Zbyňku H., který smlouvy uzavíral s třetími osobami. Nelze hovořit o excesu Zbyňka H.

Žalovaný se k odvolání žalobce vyjádřil tak, že s rozsudkem soudu prvního stupně a s jeho právními závěry zcela souhlasí a navrhl jeho potvrzení. Má za to, že odpovědnost žalovaného jako investičního zprostředkovatele za výkon činnosti jím vázaných zprostředkovatelů je sice objektivní, ale nemůže odpovídat za jednání, které způsobila další osoba odlišná od vázaného zástupce. V konkrétním případě se jednalo o Zbyňka H., který se dopustil trestné činnosti a nemůže být dána příčinná souvislost mezi jeho jednáním a činností Ondřeje Š. jako vázaného zástupce žalovaného. Žalobce jednal při uzavírání smluv nedbale, nezajímal se, proč je číslo účtu přepsáno. Žalobce, který již dříve využil investičních služeb ATLANTIK finanční trhy a. s., nemůže přičítat škodu někomu jinému než své neopatrnosti nebo nepozornosti. Žalovaný poukázal finanční prostředky na základě smlouvy, kterou Ondřej Š. nepodepsal.

Odvolací soud napadený rozsudek podle § 220 odst. 1 písm. b/ o. s. ř. změnil tak, že žalobě zcela vyhověl a žalovanému uložil nahradit žalobci náklady řízení před soudy obou stupňů v plné výši. Odvolací soud uzavřel, že právní závěr soudu prvního stupně, týkající se odpovědnosti žalovaného za činnost vázaného právního zástupce Ondřeje Š., není správný. Dle ustanovení § 32a) odst. 4 zákona o podnikání a kapitálovém trhu vázaný zástupce, který je fyzickou osobou, může vykonávat činnost pouze osobně, nebo pomocí zaměstnanců. I když v případě Zbyňka H. došlo k porušení tohoto ustanovení, a Zbyněk H. vykonával činnost pro Ondřeje Š., aniž byl zaměstnancem, je nutné považovat činnost takovéto osoby za činnost vázaného zástupce, a nezbavuje vázaného zástupce povinnosti dodržovat zákonná ustanovení. V řízení bylo přitom prokázáno, že Zbyněk H. smlouvy o obstarání nákupu a prodeje investičních nástrojů uzavíral za investičního zprostředkovatele, potažmo za vázaného zástupce Ondřeje Š., v období srpen až říjen 2010, s několika osobami, nešlo o ojedinělý případ. Navíc v jednom případě obchodník s cennými papíry potvrdil účinnost uzavřené smlouvy, kterou za vázaného zástupce sjednával Zbyněk H. Formuláře smluv získával Zbyněk H. od Ondřeje Š. a je

jedno, zda s jeho vědomím či nikoliv. V konečném důsledku však peněžní prostředky nebyly zaslány na účet obchodníka s cennými papíry, proto ze strany žalovaného došlo k porušení ustanovení § 32a) odst. 3 zákona o podnikání a kapitálovém trhu. Žalovaný nese dle ustanovení § 32a) odst. 5 zákona odpovědnost za škodu, způsobenou vázaným zástupcem při výkonu jeho činnosti.

Proti tomuto rozhodnutí odvolacího soudu bylo podáno včasné dovolání, které Nejvyšší soud považoval za přípustné podle § 237 o. s. ř. ohledně vyřešení otázek hmotného práva, na jejichž posouzení napadené rozhodnutí závisí a které dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího soudu vyřešeny. Konkrétně se jednalo o otázky odpovědnosti investičního zprostředkovatele podle § 32a odst. 5 zákona č. 265/2004 Sb. za exces osoby spolupracující s vázaným zástupcem a otázky spoluzavinění poškozeného a aplikace § 441 obč. zákoníku v případě odpovědnosti za škodu podle § 32a odst. 5 zákona č. 265/2004 Sb. Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 30. 8. 2017, č. j. 29 Cdo 1759/2015, kterým rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, se k odpovědnosti investičního zprostředkovatele za škodu způsobenou zákazníkovi osobou spolupracující s vázaným zástupcem investičního zprostředkovatele při výkonu činnosti vázaného zprostředkovatele podle § 32a odst. zákona č. 265/2004 Sb. vyjádřil tak, že jednání Zbyňka H. bylo jednáním věcně (vnitřně, účelově) souvisejícím s činností vázaného zástupce podle § 32a odst. 1 zákona a nelze je proto považovat za exces, za který by investiční zprostředkovatel neodpovídal podle § 32a odst. 5 zákona, bez ohledu na to, že jednání Zbyňka H. bylo zjevně nezákonné. V samotném důsledku se ho totiž dopustil v přímé souvislosti se sjednáváním a uzavíráním smluv o poskytnutí finanční služby. Z dokazování vyplynulo, že Ondřej Š. jako vázaný zástupce svým chováním v rozporu s ustanovením § 32a odst. 4 zákona zpřístupnil formuláře smluv i s jeho podpisem další osobě. Pokud by nebylo tohoto porušení, pak by žalobci škoda, jejíž náhrady se domáhá, nevznikla. Proto dle dovolacího soudu bylo porušení zákona vázaného zástupce nutnou podmínkou, bez níž by žalobci nevznikla škoda, a proto nelze hovořit o přerušení příčinné souvislosti, jak nesprávně uvedl soud prvního stupně. Žalovaný za jednání Zbyňka H. tudíž odpovídá.

K druhé otázce se dovolací soud vyjádřil tak, že je třeba zkoumat zavinění poškozeného. Ustanovení § 441 obč. zák. říká, že byla-li škoda způsobena také zaviněním poškozeného, nese škodu poměrně. Byla-li škoda způsobena výlučně jeho zaviněním, nese ji sám. Tato úprava pak doléhá i na projednávanou věc, byť se odpovědnost za škodu podle zákona č. 265/2004 Sb. řídí obchodním zákoníkem. Ten však důsledky případného spoluzavinění neupravuje a proto je na místě postupovat podle § 441 obč. zák. Proto i škodu způsobenou zákazníkovi vázaným zástupcem investičního zprostředkovatele při výkonu činnosti podle § 32a odst. 1 zákona, resp. osobou, jejíž pomocí vázaný zástupce tyto činnosti vykonává, nese poměrně poškozený zákazník, jestliže škoda vznikla také jeho zaviněním. Jelikož nebyla odvolacím soudem posouzena otázka spoluzavinění žalobce za jemu vzniklou škodu, je jeho právní posouzení, které v odůvodnění rozsudku uvedl neúplné a proto dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil.

Za tohoto stavu odvolací soud znovu přezkoumal podané dovolání a v mezích jím vytýčených napadený rozsudek soudu prvního stupně, kterým byla žaloba zcela zamítnuta, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a o. s. ř.), a aniž nařídil jednání (§ 214 odst. 2 písm. d/ o. s. ř., § 219a odst. 1 o. s. ř.), dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

Soud prvního stupně věc po právní stránce nesprávně posoudil, když dospěl k závěru, že žalovaný nemůže za škodu způsobenou žalobci odpovídat, když ke škodě nedošlo při výkonu činnosti vázaného zástupce, nýbrž protiprávním jednáním Zbyňka H. Tento závěr se ve světle rozhodnutí Nejvyššího soudu jeví jako nesprávný a je nutno vycházet z tohoto, že žalovaný za

škodu odpovědný je, neboť vznikla v příčinné souvislosti s činností vázaného zástupce žalovaného. Je proto povinen ji nahradit. Pokud se z důvodů soudem prvního stupně v jeho rozhodnutí uvedených, tedy že odpovědnost dána není, již více nezabýval otázkou případného spoluzavinění žalobce ve smyslu ustanovení § 441 obč. zák., nezbývá odvolacímu soudu, než rozhodnutí soudu prvního stupně zrušit, a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Soud prvního stupně sice provedl dokazování v nezbytném rozsahu pro posouzení věci, zejména otázky odpovědnosti žalovaného, důkazy zda žalobce zachoval dostatečnou míru obezřetnosti při uzavírání smluv, však provedeny nebyly, případně je soud prvního stupně ve svém rozhodnutí nehodnotil. Přitom tato zjištění jsou nezbytná ke správnému posouzení nároku a rozhodnutí věci.

Z obsahu spisu vyplývá, že žalobce podepisoval smlouvy, které nebyly zcela standardní, když do nich bylo vpisováno jiné číslo účtu, došlo rovněž k jiné dataci, než jak by odpovídala skutečnému podpisu smlouvy. Žalobce investoval velké finanční prostředky, jak sám uvádí, většinu životních úspor, přesto není zřejmé, zda jednal s veškerou mírou obezřetnosti, kterou při takovém jednání měl. Je třeba se zabývat i tvrzeními žalobce, který dle jeho slov si ověřoval rozsah zmocnění Zbyňka H., s jeho skutečným zmocněním v udělené plné moci, která tvoří přílohu smlouvy o zprostředkování ze dne 1. 11. 2009, nicméně žalobce tvrdil, že se mělo jednat o jinou plnou moc.

Odvolací soud je proto toho názoru, že za současného stavu dokazování nejsou splněny podmínky pro potvrzení či změnu napadeného rozsudku. Proto, aniž podle ustanovení § 214 odst. 2 písmeno d) o. s. ř. nařizoval jednání, odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně podle ustanovení § 219a odst. 1 písm. b), odst. 2 o. s. ř. zrušil a podle ustanovení § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. věc vrátil soudu prvního stupně, který vázán shora vysloveným právním názorem dovolacího a odvolacího soudu bude v řízení pokračovat.

Na soudu prvního stupně nyní bude, aby ve věci nařídil jednání, při něm poučil žalobce dle ust. § 118a odst. 1 o. s. ř. o nutnosti skutkových tvrzení a doložení důkazů, které by prokazovaly či vyvrátily možnou míru spoluzavinění, s příslušným poučením o hrozbě neúspěchu ve věci a poskytl mu příležitost k jejich doplnění. Následně soud prvního stupně posoudí, zda žalobce nese na škodě, která mu jednáním žalovaného vznikla, svoji míru spoluzavinění, případně posoudí její rozsah.

V novém konečném rozhodnutí soud I. stupně rozhodne i o náhradě nákladů odvolacího a dovolacího řízení (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné.

V Praze dne 20. prosince 2017

Mgr. Martin Jachura v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Zuzana Turoňová